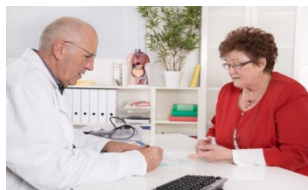

Tekstbron 5.16 Medicijnen

Bij de dokter.

Apotheek.

Controle.

OP RECEPT

Als je in de zorg werkt, krijg je vaak te maken met kinderen of volwassenen die geneesmiddelen gebruiken. **Medicijnen** worden door de huisarts voorgeschreven. Met een recept haal je de medicijnen bij de apotheek. Mensen die niet zelf naar de apotheek toe kunnen, krijgen ze thuis bezorgd. Een apotheker houdt een dossier bij van de klanten. Daarin staat genoteerd welke medicijnen je nog meer of al eerder hebt gebruikt. Ook staat vermeld of je allergisch bent voor bepaalde medicijnen. Of misschien andere redenen waarom je bepaalde medicijnen niet mag hebben.

Sommige combinaties van medicijnen zijn niet veilig voor je gezondheid, de apotheek let daarop. Je mag daarom nooit medicijnen die de arts aan jou heeft voorgeschreven zomaar aan een ander geven. Volwassenen kunnen sterkere **medicatie** verdragen dan kinderen omdat ze groter en zwaarder zijn. Je mag een kind daarom nooit zelf medicijnen geven die voor volwassenen bestemd zijn. Het kind zou ernstig ziek kunnen worden, bijvoorbeeld door medicijnvergiftiging.

BIJSLUITER

Het is belangrijk om bij medicijnen altijd goed de bijsluiter te lezen en de aanwijzingen op te volgen. Bijvoorbeeld hoe vaak je het medicijn per dag moet nemen, voor of na het eten, met water of met voedsel. Of als het om een kuur gaat, dat je de kuur moet afmaken, ook als je je al eerder beter voelt.

Op een bijsluiter staat ook informatie over eventuele bijwerkingen. Je weet dan op welke **symptomen** je moet letten. Vaak geeft een huisarts uit voorzorg bij sterke **pijnstillers** al een maagbeschermer erbij. Mensen die **antibiotica** slikken, hebben als bijwerking soms last van diarree. Dit komt doordat de antibiotica niet alleen de **bacterie** doodt die de infectie veroorzaakt, maar ook de goede darmflora. Deze darmbacteriën helpen bij de spijsvertering. Als deze darmbacteriën er niet meer zijn, wordt het voedsel slecht verteerd. De darm kan slechtverteerd voedsel niet opnemen en zo kun je diarree krijgen. Dit gaat vanzelf weer over als de antibioticakuur is afgelopen. Belangrijk is om tijdens de kuur veel

te drinken, twee tot drie liter per dag. Verder gezond blijven eten, zodat je voldoende vezels binnenkrijgt. Als het lang duurt of heel heftig is kun je ORS innemen om de mineralen aan te vullen.

Gooi de verpakking van medicijnen niet weg, want daar staat de vervaldatum op. Het is niet verstandig om de medicijnen na de **houdbaarheidsdatum** te gebruiken. Je kunt er ziek van worden of het medicijn werkt niet meer goed.

Medicijnen kun je **bewaren** op kamertemperatuur in een afgesloten kast in een droge ruimte. Soms moet je medicijnen in de koelkast bewaren. Let er altijd op dat kinderen niet bij de medicijnen kunnen komen! Kijk in de bijsluiters voor de bewaarinstructies. Medicijnen zijn chemische middelen. Bij een verkeerde temperatuur kunnen ze bijvoorbeeld vloeibaar worden of uit elkaar vallen.

Medicijnen die je niet meer gebruikt, moet je altijd terugbrengen naar de apotheek. Nooit gewoon bij het afval gooien of door de gootsteen of wc spoelen.

MEDICIJNVERSTREKKING

Bij oudere zorgvragers is vaak hulp nodig bij de **medicijnverstrekking**, bijvoorbeeld bij zorgvragers met dementie. Wat je als medewerker in de zorg wel en niet mag doen staat omschreven in protocollen. Die protocollen zijn gebaseerd op de Wet BIG (beroepen individuele gezondheidszorg). Zorg ervoor dat je altijd met je leidinggevende afspreekt wat jouw taak is. Een verplegende mag bijvoorbeeld bij een zorgvrager een medicijndoos voor een week vullen. Als helpende mag je dat niet. Tegenwoordig leveren apotheken de medicijnen vaak in een baxterrol. De medicijnen zijn dan verpakt met de datum en de tijd van inname erop. Zo weet een zorgverlener zeker dat hij de juiste medicijnen aan de cliënt geeft. Het kan gaan om allerlei **toedieningsvormen**, dat zijn de manieren waarop het medicijn in je lichaam komt. Vaak is dat via je mond (oraal), bijvoorbeeld pillen en drankjes, net zoals bij voedsel. Maar het kan ook om oog- of oordruppels gaan of om zetpillen (rectaal). Of om een injectie.

Medicijndoos.

Baxterrol.

Zelfzorgmedicatie.

Een taak voor zorgverleners is om erop te letten hoe de medicijninname gaat. Als je merkt dat een cliënt de voorgeschreven medicijnen niet inneemt, op een verkeerde manier of op een verkeerd tijdstip, dan is rapportage belangrijk. Je leidinggevende kan dan zo nodig contact opnemen met een mantelzorger of de huisarts.

ZELFZORGMEDICATIE

Er is ook geneesmiddelen voor zelfzorg. Die kun je kopen bij de drogisterij, supermarkt of op internet. Er zijn voor allerlei kwaaltjes zelfzorgmedicijnen, zoals tegen hoofdpijn, **oorpijn**, hoest, verkoudheid, reisziekte, griep, koorts, hooikoorts, hoofdluis, diarree, obstipatie, insectenbeten, kinderziekten, spugen en wratten.

Homeopathische middelen horen bij zelfzorgmedicatie. Deze middelen bestaan niet uit chemische stoffen zoals de geneesmiddelen van de farmaceutische bedrijven. Ze worden gemaakt van planten, mineralen en dierlijke stoffen.

De verkoper in een drogisterij of supermarkt is wettelijk verplicht om bij verkoop van zelfzorgmedicatie aan de klant te vragen of hij weet hoe hij de medicijnen moet gebruiken. Lees altijd zorgvuldig de informatie op de verpakking en op de bijsluiter. Sommige mensen denken dat ze wel meer mogen slikken dan op de bijsluiter staat. Maar ook bij zelfzorgmedicijnen, zoals **voedingssupplementen**, is dat niet zo. Bijvoorbeeld voor een kind is te veel multivitamine slikken niet goed. Een kind tot 4 jaar heeft extra vitamine D nodig, maar te veel is schadelijk. Het evenwicht in de kalkhuishouding raakt dan verstoord. Of als jonge kinderen te vaak kinderparacetamol krijgen, dan wennen ze er te veel aan. Of de medicijnen werken niet meer goed.